

BÌNH DƯƠNG NÂNG CAO NĂNG LỰC CẠNH TRANH TẠO ĐỘNG LỰC THU HÚT ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN

PHẠM HOÀNG HÀ *

1. Được tái lập từ tỉnh Sông Bé năm 1997, Bình Dương đã nhanh chóng bắt tay xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội với vị thế là một đơn vị hành chính độc lập cấp tỉnh. Trong những năm qua, Bình Dương được đánh giá là một trong những tỉnh năng động, có tốc độ tăng trưởng kinh tế cao của vùng kinh tế trọng điểm phía Nam và cả nước. Trong sự phát triển đi lên của Bình Dương, có sự đóng góp hiệu quả của nguồn vốn thu hút đầu tư.

Ngay từ khi mới tái lập tỉnh, mặc dù còn gặp nhiều khó khăn về đội ngũ cán bộ, hạ tầng kỹ thuật,... nhưng với quyết tâm cao, chính quyền tỉnh đã kế thừa và phát huy tính chủ động, sáng tạo, khai thác các lợi thế về địa lý, nguồn nhân lực, vận dụng sáng tạo chính sách thu hút vốn đầu tư trong nước và ngoài nước phục vụ sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Qua hơn 10 năm thực hiện, chính sách thu hút đầu tư phát triển ngày càng khẳng định rõ vị trí và tầm quan trọng trong việc thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Hiện nay, toàn tỉnh có 7.810 doanh nghiệp vốn trong nước được thành lập với tổng vốn đăng ký là 51.664 tỉ đồng, thu hút 1.804 dự án đầu tư nước ngoài với số vốn đăng ký đạt 11 tỉ 054 triệu USD. Năm 2008, thu ngân sách năm của tỉnh đạt 11 ngàn tỉ đồng; vốn đầu tư phát triển đạt 20.132,5 tỉ đồng; trong đó, vốn FDI là 10.839,5 tỉ đồng, chiếm 54% tổng vốn; vốn doanh nghiệp trong nước: 5.420,9 tỉ đồng, chiếm 26,9% tổng vốn. Toàn tỉnh có 28 khu công nghiệp (KCN) với tổng diện tích: 8.979 ha; trong đó, có 24 KCN đã đi vào hoạt động (tỉ lệ lấp đầy 60%). Đã có

1.325 dự án đầu tư vào các KCN; trong đó, có 1.016 dự án đầu tư vốn nước ngoài với tổng vốn đăng ký: 7.004,3 triệu USD và 309 doanh nghiệp trong nước với tổng vốn đăng ký: 7.758,5 tỉ đồng.

Nét mới trong thu hút đầu tư phát triển trên địa bàn tỉnh trong những năm gần đây cho thấy, cơ cấu đầu tư hợp lý, quy mô và hình thức thích hợp; đã có sự chuyển dịch phù hợp hơn với yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Số dự án FDI có chiều hướng thiên về công nghệ cao và sản phẩm có khả năng cạnh tranh và lĩnh vực dịch vụ xuất hiện ngày càng nhiều. Trong đó, nổi bật là Dự án sản xuất lốp ô tô của Tập đoàn Kumho Asiana với tổng vốn 380 triệu USD; Dự án sản xuất bao bì cao cấp của Tập đoàn SDG Sam cement với tổng vốn giai đoạn I là 140 triệu USD; Dự án Trung tâm Thương mại- dịch vụ của Tập đoàn GS Retail với tổng vốn đầu tư giai đoạn I: 120 triệu USD; Dự án khu đô thị sinh thái Mỹ Phước được kí kết hợp tác giữa Tập đoàn SP Setia Berhad (Malaysia) và Becamex corp với quy mô khoảng 200 ha, vốn đầu tư khoảng 600 triệu USD.

2. Liên tục trong nhiều năm, Bình Dương là tỉnh đứng đầu và trong top đầu của cả nước về chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (theo bình chọn về chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) do Cơ quan phát triển Hoa Kỳ - USAID cùng với Phòng Thương mại và công nghiệp Việt Nam - VCCI xây dựng). Phân tích một số chỉ số thành phần của PCI cho thấy thành công của Bình Dương trong thu hút đầu tư phát

* Phó Chủ tịch UBND tỉnh Bình Dương.

triển thể hiện qua:

Một là, cải cách hành chính đã góp phần giảm chi phí thời gian, chi phí gia nhập thị trường của doanh nghiệp. Tỉnh chủ trương tạo điều kiện cho doanh nghiệp thành lập và hoạt động trên địa bàn tỉnh, trước hết, giảm tối đa thời gian cấp Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh, sớm đưa doanh nghiệp vào hoạt động. Việc cấp Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh trên địa bàn tỉnh được thực hiện theo cơ chế “*Một cửa*” tại Phòng Đăng ký kinh doanh của Sở Kế hoạch và Đầu tư (doanh nghiệp được hướng dẫn, tiếp nhận và trả hồ sơ tại một đầu mối là Phòng Đăng ký kinh doanh); thời gian tối đa không quá 5 ngày, doanh nghiệp sẽ nhận được Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh và mã số thuế. Sau đó, doanh nghiệp liên hệ với các cơ sở khắc dấu theo quy định để tiến hành thủ tục khắc dấu. Đối với các dự án đầu tư bên ngoài các KCN, Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh là đầu mối tham mưu cho UBND tỉnh giải quyết các thủ tục cho các nhà đầu tư tại tỉnh. Nhà đầu tư nộp hồ sơ tại Phòng Hợp tác kinh tế đối ngoại của Sở Kế hoạch và Đầu tư, nhận biên nhận, không phải đến các cơ quan khác có liên quan. Trung bình trong vòng 15 ngày hoặc sớm hơn, nhà đầu tư sẽ nhận được Giấy chứng nhận đầu tư (đây là một khoảng thời gian khá nhanh so với nhiều địa phương khác trong quá trình cấp phép đầu tư). Đối với các dự án đầu tư vào KCN, nhà đầu tư nộp hồ sơ tại Ban Quản lý KCN Việt Nam- Singapore (VSIP), khi đầu tư vào các khu VSIP; nộp hồ sơ tại Ban Quản lý các KCN tỉnh khi đầu tư các KCN khác của tỉnh. UBND tỉnh đã uỷ quyền cho Ban Quản lý các KCN tiếp nhận, thẩm định và phê duyệt báo cáo đánh giá tác động môi trường đối với các dự án đầu tư thuộc thẩm quyền của UBND tỉnh trong KCN; tiếp nhận điều chỉnh quy hoạch chi tiết xây dựng đã được phê duyệt của các KCN; thẩm định, phê duyệt thiết kế cơ sở các dự án nhóm B, C; cấp, gia hạn Giấy phép xây dựng công trình, cấp Giấy chứng nhận sở hữu công trình... góp phần

giảm bớt thời gian đi lại cho các nhà đầu tư (do đặc thù, Ban Quản lý VSIP chưa được uỷ quyền thực hiện các vấn đề về môi trường, xây dựng... như Ban Quản lý các KCN).

Hai là, đảm bảo khả năng tiếp cận đất đai và ổn định trong sử dụng đất của doanh nghiệp. UBND tỉnh quan tâm tháo gỡ các vướng mắc, khó khăn trong việc cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho các doanh nghiệp trong KCN khi đang tiến hành các thủ tục để đầu tư, giúp các doanh nghiệp sớm hoàn thành các thủ tục đất đai theo quy định. Thời gian trung bình Ban Quản lý các KCN tỉnh xác nhận hợp đồng cho thuê đất của doanh nghiệp, hợp đồng thế chấp quyền sử dụng đất, tài sản gắn liền với đất trong các KCN là 5 ngày làm việc, đối với Ban Quản lý VSIP là 3 ngày làm việc (theo quy định mới). Đối với các dự án đầu tư bên ngoài KCN, sau khi xem xét kiến nghị của nhà đầu tư, tỉnh sẽ có văn bản chấp thuận chủ trương cho doanh nghiệp thực hiện dự án và doanh nghiệp bắt đầu tiến hành đền bù đất (nếu chưa có sẵn “đất sạch”). Khi công tác giải toả, đền bù được giải quyết xong thì UBND tỉnh mới cấp Giấy chứng nhận đầu tư cho dự án. Với cách làm này, hầu hết các dự án được cấp phép sẽ được triển khai nhanh do không vướng mắc từ khâu đền bù giải toả, nhà đầu tư sẽ giảm được nhiều rủi ro trong quá trình sử dụng đất.

Ba là, đảm bảo tính minh bạch và khả năng tiếp cận thông tin cho doanh nghiệp. Các quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, quy hoạch phát triển ngành và các thông tin về tình hình phát triển kinh tế - xã hội, các chính sách, quy định mới, các cuộc họp chỉ đạo, điều hành của UBND tỉnh được công bố công khai và kịp thời đưa tin trên phương tiện thông tin đại chúng (báo, đài, website...) của tỉnh. Các thông tin, quy định, trình tự, hồ sơ cấp phép của các ngành, các cấp đều được công bố và niêm yết cụ thể tại trụ sở cơ quan và từng bước đưa lên mạng nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp và

người dân đến liên hệ công tác. Trong đó, công tác mẫu hóa các tờ khai, hồ sơ được tỉnh chú trọng quan tâm.

Bốn là, phát huy tính năng động, tiên phong của đội ngũ lãnh đạo tỉnh. Từ khi chưa có cơ chế “*Một cửa*”, Bình Dương đã thành lập Hội đồng tư vấn đầu tư, gồm có một đồng chí Phó Chủ tịch UBND tỉnh là Chủ tịch Hội đồng, lãnh đạo các sở, ngành là thành viên Hội đồng. Đây là một bước thực hiện cơ chế “*Một cửa*” đầu tiên trong việc xem xét, giải quyết dự án đầu tư phức tạp, giảm nhiều thời gian cho nhà đầu tư ở giai đoạn đầu thành lập và khởi động dự án.

Trong việc thu hút vốn đầu tư, Bình Dương không có chính sách ưu đãi riêng cho các nhà đầu tư ngoài khuôn khổ các chính sách vĩ mô của Chính phủ và pháp luật quy định. Thành công của Bình Dương chính là việc tỉnh đã tạo ra môi trường thuận lợi, an toàn cho các doanh nghiệp và nhà đầu tư. Với môi trường đầu tư thuận lợi và an toàn, các doanh nghiệp và nhà đầu tư khi đầu tư và sản xuất - kinh doanh tại tỉnh được tỉnh khuyến khích và bảo vệ theo pháp luật. Chính quyền tỉnh quan tâm, giúp các nhà đầu tư và doanh nghiệp giải quyết các vướng mắc, khó khăn trong quá trình đầu tư xây dựng, kinh doanh; thực hiện kiểm tra, giám sát theo chương trình, kế hoạch khi cần thiết. Với sự đóng góp to lớn của doanh nghiệp vào sự phát triển kinh tế - xã hội, tỉnh đã quyết định chọn ngày 31-12 là ngày “Ngày doanh nghiệp tỉnh Bình Dương” (trước cả nước nhiều năm khi Chính phủ lấy ngày 13-10 là ngày Doanh nhân Việt Nam). Hàng năm, vào ngày 31-12, tỉnh tổ chức gặp mặt doanh nghiệp trong và ngoài nước để vinh danh doanh nghiệp, doanh nhân Bình Dương có nhiều đóng góp trong phát triển kinh tế - xã hội, chung tay đóng góp vì cộng đồng xã hội và tuyên dương, khen thưởng người lao động đã có nhiều thành tích xuất sắc trong năm. Trong quá trình làm việc, khi cần thiết, lãnh đạo tỉnh có thể điều chỉnh chương trình công tác để tiếp xúc, gặp gỡ nhà đầu tư và doanh nghiệp.

Đối với các vấn đề thuộc quyền hạn, lãnh đạo tỉnh trực tiếp giải quyết ngay, những vướng mắc, khó khăn vượt quá thẩm quyền giải quyết có liên quan đến Chính phủ, các bộ, ngành trung ương thì kịp thời báo cáo xin ý kiến cấp có thẩm quyền giải quyết; nhiều trường hợp lãnh đạo tỉnh trực tiếp làm việc với cơ quan có thẩm quyền nhằm tháo gỡ vướng mắc kịp thời cho doanh nghiệp.

Năm là, đồng hành cùng doanh nghiệp. Khác với nhiều tỉnh, thành phố khác trong cả nước, Bình Dương không thành lập Trung tâm xúc tiến đầu tư của tỉnh, việc kêu gọi đầu tư được thực hiện thông qua hoạt động đối ngoại của tỉnh và việc chủ động đặt các văn phòng đại diện tại nước ngoài để tìm kiếm khách hàng của các chủ đầu tư các KCN; đồng thời xây dựng mối quan hệ tốt với văn phòng đại diện của nhiều quốc gia, vùng, lãnh thổ như Singapore, Hàn Quốc, Nhật Bản, Mỹ... để tìm kiếm đối tác trong những lĩnh vực địa phương cần thu hút đầu tư. Các cơ quan hành chính tỉnh tập trung thực hiện tốt, nhanh chóng các thủ tục hành chính liên quan đến doanh nghiệp; chủ động thông tin và thực hiện các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp: đào tạo, tổ chức triển lãm, hội chợ, áp dụng các tiêu chuẩn tiên tiến trong sản xuất - kinh doanh...; lắng nghe, giải quyết kịp thời các vướng mắc, khó khăn. Nhiều trường hợp đại diện lãnh đạo tỉnh cùng với doanh nghiệp đi xúc tiến đầu tư, làm việc trực tiếp với đối tác để tạo niềm tin cho doanh nghiệp; đồng thời, nắm được tâm tư, nguyện vọng của đối tác để kịp thời xử lý các vướng mắc, lo ngại khi đầu tư vào tỉnh. Bên cạnh đó, lãnh đạo tỉnh và các sở, ban, ngành cũng định kỳ và thường xuyên gặp gỡ, tiếp xúc người lao động, đại diện công đoàn và các doanh nghiệp trong tỉnh để nắm bắt tình hình và có những giải pháp kịp thời giải quyết các vướng mắc, khó khăn, tâm tư, nguyện vọng chính đáng của người lao động; góp phần tạo mối quan hệ hài hòa, bền chặt giữa chủ doanh nghiệp và người lao động. Trên cơ sở đó,

tỉnh đã tạo được niềm tin cho các nhà đầu tư, doanh nghiệp trong và ngoài nước, đây cũng chính là cách tiếp thị nhanh nhất cho địa phương và gián tiếp thu hút đầu tư một cách thiết thực, hiệu quả theo hướng giảm bớt tính *quan liêu, mệnh lệnh hành chính*, chuyển sang hướng *phục vụ, quản lý công*.

Hiện nay, tỉnh đã xây dựng Đề án quy hoạch điều chỉnh, bổ sung các KCN trên địa bàn đến năm 2020 làm cơ sở và định hướng cho việc thu hút đầu tư vào tỉnh. Theo Đề án, trong giai đoạn từ nay đến năm 2020, điều chỉnh mở rộng diện tích 3 KCN với tổng diện tích sau điều chỉnh là 3.631 ha, tăng 2.087 ha. Bổ sung quy định thành lập mới 11 KCN với 8.793 ha, nâng tổng số KCN của tỉnh lên 39 với tổng diện tích 19.834,5 ha vào năm 2020.

Sáu là, chú trọng đào tạo nghề, phát triển kỹ năng cho người lao động. Tỉnh đã quy hoạch phát triển mạng lưới dạy nghề giai đoạn 2006-2015, tầm nhìn đến năm 2010; sắp xếp, đổi mới và phát triển mạng lưới dạy nghề trong toàn tỉnh; thực hiện chính sách hỗ trợ đào tạo nghề, tạo việc làm cho bộ đội xuất ngũ và cho người dân nằm trong các khu vực phải chuyển đổi mục đích sử dụng, phục vụ cho công nghiệp hóa; phát triển hệ thống các trung tâm giới thiệu việc làm và hệ thống thông tin thị trường lao động qua sàn giao dịch việc làm, tuần lễ thanh niên công nhân để người lao động dễ tiếp cận hơn với các cơ hội việc làm uy tín..., tỉnh cũng đã chú ý liên kết giữa người sử dụng lao động, các trường dạy nghề, các trung tâm giới thiệu việc làm với Nhà nước qua việc hỗ trợ đào tạo hay tự đào tạo của doanh nghiệp nhằm nâng cao chất lượng dạy nghề, tạo ra đội ngũ lao động có chất lượng đáp ứng yêu cầu sản xuất - kinh doanh của các doanh nghiệp.

3. Mặc dầu vậy, theo phân tích, đánh giá của VCCI và VNCI năm 2008, các doanh nghiệp đang hoạt động sản xuất - kinh doanh tại Bình Dương đang gặp phải khó khăn về lao động, nguồn nhân lực, đặc biệt là lao động có tay nghề; chất lượng lao

động chưa đáp ứng nhu cầu doanh nghiệp. Vấn đề vay vốn còn phức tạp, phiền hà; theo số liệu khảo sát từ tháng 3 đến tháng 6-2008, trên địa bàn tỉnh có 52,14% doanh nghiệp được vay vốn từ ngân hàng. Cơ sở hạ tầng vẫn còn một số bất cập... Quỹ đất dành cho mở rộng sản xuất - kinh doanh còn thiếu, giá thuê mặt bằng còn cao; thủ tục hành chính chưa đồng bộ; lộ trình cải cách hành chính còn chậm.

Tiếp tục đẩy mạnh công tác thu hút đầu tư, từ nay đến năm 2010, tỉnh tiếp tục thực hiện có hiệu quả một số giải pháp sau:

- Phát huy và thực hiện có hiệu quả các chính sách thu hút đầu tư và hỗ trợ, khuyến khích doanh nghiệp mở rộng đầu tư sản xuất - kinh doanh. Tăng cường công tác tiếp thị để thu hút các nhà đầu tư lớn, các doanh nghiệp nước ngoài có trình độ kỹ thuật và công nghệ sản xuất tiên tiến, hiện đại; chú trọng kêu gọi đầu tư nước ngoài vào các lĩnh vực như thương mại, dịch vụ, các ngành sản xuất công nghệ cao, sử dụng ít lao động, công nghệ phụ trợ...

- Tập trung tháo gỡ khó khăn, vướng mắc các dự án được cấp Giấy chứng nhận đầu tư, hỗ trợ các doanh nghiệp triển khai nhanh và sớm đi vào hoạt động sản xuất - kinh doanh. Tổ chức thực hiện tốt phương án sắp xếp, đổi mới và nâng cao hiệu quả doanh nghiệp nhà nước của tỉnh giai đoạn 2007-2010 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Tiếp tục thực hiện cải cách hành chính theo hướng tinh, gọn, tạo môi trường kinh doanh thông thoáng cho các doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế nhằm tạo môi trường cạnh tranh bình đẳng giữa các loại hình doanh nghiệp và tạo điều kiện thuận lợi để các doanh nghiệp hoạt động, phát triển theo cơ chế thị trường và hội nhập.

Hi vọng rằng, với môi trường đầu tư ngày càng thuận lợi, Bình Dương tìm ra những giải pháp đột phá, tạo thêm sức hút đối với các nhà đầu tư trong và ngoài nước, tự tin vươn lên, xứng đáng là trung tâm kinh tế năng động của khu vực kinh tế trọng điểm phía Nam và cả nước □